

V-A4-Ex-1-12-B-1

Con. 387 & (a)-12.

TYBcom Financial Accounting - Paper III April 2012
(REVISED COURSE)—[NEW PATTERN] **BM-1062-1063**

(2 Hours)

[Total Marks : 60]

[For Regular Students who have taken admission in colleges during the Academic Year 2011-2012]

- N.B. : (1) Attempt all questions.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) All working notes should form part of your answer.

1. Following is the Balance Sheet of Jay Ltd. and Vijay Ltd. as on 31-03-2011.

15

LIABILITIES	JAY LTD. ₹	VIJAY LTD. ₹	ASSETS	JAY LTD. ₹	VIJAY LTD. ₹
Equity Shares of ₹ 10/- each, fully paid up	5,50,000	3,00,000	Land and Building	2,50,000	3,50,000
General Reserve	40,000	60,000	Furniture and Fittings	1,20,000	80,000
Profit and Loss Account	55,000	75,000	Investments	25,000	—
Export Profit Reserve	90,000	60,000	Stock	65,000	40,000
Dividend Equalisation Reserve	75,000	85,000	Sundry Receivables	1,25,000	1,10,000
Sundry Payable	1,10,000	90,000	Cash and Bank Balance	3,35,000	90,000
	9,20,000	6,70,000		9,20,000	6,70,000

On the above date, Jay Ltd. takes over the business of Vijay Ltd. (including cash and Bank Balance), on the following terms and conditions :—

- (1) All the assets and Liabilities are taken over at book value except the following assets which were revalued and taken over as follows :—
Land and Building ₹ 6,00,000, Furniture and Fittings ₹ 50,000.
- (2) Statutory reserves are to be maintained for next 3 years.
- (3) Sundry receivables of Jay Ltd. included ₹ 3,000, receivable from Vijay Ltd.
- (4) Purchase Consideration is settled by issuing 60,000 equity shares in Jay Ltd., of ₹ 10/- each at ₹ 15/- each, to the equity share holders of Vijay Ltd., ₹ 3,00,000 of Purchase Consideration is paid in cash.
- (5) Stock of Vijay Ltd. includes goods of the sales Price of ₹ 5,000 sold by Jay Ltd. to Vijay Ltd. at a profit of 25% on cost.

You are required to :—

- (a) Calculate Purchase Consideration.
- (b) Prepare Balance Sheet of Jay Ltd. after amalgamation.

OR

1. Following is the Balance sheet of Prabhakar Rao Ltd. as on 31-03-2011.

15

LIABILITIES	₹	ASSETS	₹
8% Redeemable Preference		Fixed Assets (net)	25,00,000
Share Capital-(Shares of ₹ 10 each fully paid up)	13,50,000	Investments	4,05,000
Equity Share Capital (Shares of ₹ 10 each fully paid up)	13,50,000	Bank Balance	3,00,000
Securities Premium	40,500	Other Current Assets	10,50,000
Profit and Loss Account	13,50,000	Miscellaneous Expenditure	20,000
Directors Loan	50,000		
Sundry Creditors	1,34,500		
	42,75,000		42,75,000

The Company exercised the option to redeem the Preference Shares at 10% premium. For this purpose, it issued 67,500 right shares of ₹ 10 each at a premium of ₹ 10 per share. The right shares were fully subscribed and cash was received. Investments were sold for ₹ 5,13,000. All payments were made to preference share holders, except to a person holding 675 shares, who was not traceable.

Pass necessary journal entries in the books of the Company and prepare Balance Sheet immediately after the redemption is carried out.

[TURN OVER

V-A4-
Cor

V-A4-Ex-I-12-B-2

Con. 387-BM-1062-12.

2

2. Following is the Balance Sheet of Virat Ltd. as on 31-03-2011.

15

LIABILITIES	₹	ASSETS	₹
Equity Shares of ₹10 each, fully paid up	10,00,000	Goodwill	4,00,000
15% Preference Shares of ₹10 each fully paid up	5,00,000	Land	3,00,000
15% Debentures	4,00,000	Plant and Machinery	1,80,000
Interest accrued on above debentures	60,000	Furniture and Fittings	2,00,000
Unsecured Loans	1,00,000	Stock	90,000
Bank overdraft	40,000	Sundry receivables	53,000
Sundry payables	75,000	Profit and Loss Account	9,77,000
Payable to Directors	25,000		
	22,00,000		22,00,000

A Scheme of reconstruction has been agreed amongst all the stakeholders of Virat Ltd. and approved by the court, which is as follows :—

- (1) Intangible and fictitious assets are to be fully written off.
- (2) Land is revalued at 500% more than the book value.
- (3) There was an unrecorded asset of ₹ 10,000 which was sold for ₹ 60,000.
- (4) Equity Shares are to be reduced by ₹ 4/- each fully paid up.
- (5) 15% Preference Shares are reduced to ₹ 4/- each fully paid up.
- (6) Debenture holders waived 50% of the outstanding interest on debentures.
- (7) 30% of the Sundry payables are reduced to the extent of 30% of book value.
- (8) Directors waived 90% of the amount payable to them by the company.
- (9) Stock and Sundry receivables are reduced by 20% and 10% of their book values, respectively.
- (10) Plant and Machinery is reduced to 70% of its book value.
- (11) Furniture and Fittings to be reduced by 70%.
- (12) 40% of the unsecured loans are reduced by 60%.

You are required to prepare only capital reduction account assuming that the above scheme of reconstruction has been implemented by the company.

OR

2. (a) On 1-4-2010 Aditya had 50,000 equity shares in T Ltd. The face value of the shares were ₹ 10 each but their book value was ₹ 24 per share.
On 1-6-2010 Aditya purchased 10000 equity shares in T Ltd. at a premium of ₹ 6 per share.
On 1-7-2010, the directors of T Ltd. issued bonus shares at the rate of one share for every three shares held.
On 1-01-2011 Aditya purchased 5000 right shares in T Ltd. of ₹ 10 each at ₹ 15 per share.
On 31-01-2011 he sold 20000 equity shares in T Ltd. of ₹ 10 each at ₹ 30 per share.
Show Investment Account as it would appear in Aditya's books for the year ended 31-03-2011.

- (b) On 31st October, 2010 M/s. Raman Industries Ltd. exported goods worth US \$ 60,000 to M/s. WMS Co. USA. M/s. WMS Co. paid the Instalments as under :—

Date	Instalment in US \$	Exchange rate per US \$ [₹]
01/12/2010	18000	44.00
01/02/2011	12000	46.00
10/03/2011	12000	43.00
17/04/2011	10000	46.00
19/05/2011	8000	47.00

Additional Information :

- (1) Exchange rate as on 31/10/2010 was ₹ 45.00 per US \$ and as on 31/03/2011 was ₹ 44.00 per US \$.
- (2) Accounts are closed on 31st March every year.
- (3) Apply AS-11.

Prepare WMS's account in the books of M/s. Raman Industries Ltd. for the year ended 31/03/2011.

3. Following is the Trial Balance of EKKY Ltd. as on 31st March, 2011.

15

Debit Balance	₹	Credit Balance	₹
Stock (at cost)	5,00,000	Share Capital (Equity Shares of ₹ 100 each)	20,00,000
Fixed Assets (Net Block)	12,35,000	General Reserve	70,000
Sundry Debtors (unsecured and good)	4,00,000	Loan from State- Financial Corporation	3,00,000
Staff Advance	85,400	Provision for Taxation	11,000
Cash on hand	60,000	Net Profit for the year	2,70,000
Bank balance	4,94,000	Profit & Loss Appropriation Account (opening balance)	1,00,000
Preliminary Expenses	26,600	Unsecured Loans	50,000
Advance Tax	12,000	Sundry Creditors	1,40,000
Bills Receivable	58,000	Unclaimed Dividend	5,000
Investments (at cost)	75,000		
	29,46,000		29,46,000

Additional Information :

- (1) Transfer to General Reserve ₹ 50,000.
- (2) Directors recommended 6% dividend.
- (3) Out of debtors, debts due for more than six months were ₹ 52,000.
- (4) Sundry Creditors included Creditors for goods ₹ 1,05,000, while the remaining are for expenses.
- (5) Loan from state financial corporation is secured against stock.
- (6) Market value of investments is ₹ 78,000 while its face value is ₹ 60,000.
- (7) Ignore previous year's figures and corporate dividend tax.

Prepare Profit and Loss Appropriation Account for the year ending 31st March, 2011 and Balance Sheet as on that date in the horizontal or vertical form, as per Schedule VI requirements, after considering the above adjustments.

OR

3. (a) Vasant Ltd. was incorporated on 1st August, 2010 to take over the running business of M/s. Ankush Bros, a partnership firm, w.e.f. 1st April, 2010. The company received the certificate of commencement of business on 1st October, 2010. The following Profit and Loss Account was prepared for the year ended 31st March, 2011.

8

PROFIT AND LOSS ACCOUNT FOR THE YEAR ENDED 31/03/2011

EXPENSES	₹	INCOME	₹
To Office and Administration expenses	71,400	By Gross Profit	1,60,000
To Partner's Salaries	16,100	By Share Transfer Fees	2,000
To Selling and Distribution expenses	24,800		
To Director's Fees	2,000		
To Debenture Interest	3,200		
To Interest on Partner's Capital	3,600		
To Bank Charges	900		
To Preliminary expenses	2,000		
To Net Profit	38,000		
	1,62,000		1,62,000

Additional Information :

Sales arose evenly upto date of certificate of commencement of business. Thereafter they recorded an increase of two-third of the average monthly sales.

Prepare Profit and loss Account for the year ended 31st March, 2011, in a columnar form showing the profit or loss during 'Pre' and 'Post' incorporation period separately.

[TURN OVER

Con. 387(a)-BM-1062-12

V-A4-Ex-1-12-B-4

Con. 387-BM-1062-12.

4

(b) Tabassum Ltd. issued and allotted 5000 equity shares of ₹ 100/- each at a premium of ₹ 10/- per share, payable as follows :—

- On application : ₹ 40/-
- On Allotment : ₹ 40/- (including premium)
- On First and Final Call : ₹ 30/-

All amounts were duly received. However, Miss Maleka to whom 100 shares were allotted in full, did not pay the allotment money. As a result, her shares were forfeited immediately after making the calls.

Pass necessary Journal entries to record the above transactions in the books of Tabassum Ltd.

4. (a) Choose the most appropriate answer from the following and rewrite the complete statement :—

(1) 'Interest accrued but not due' on debenture Account is shown in the Balance Sheet of a company under _____

- Share Capital
- Secured Loans
- Unsecured Loans
- Current Liabilities and provisions

(2) Dividend paid prior to Redemption of Preference shares affects _____

- Security Premium Account
- Capital Redemption Reserve Account
- Share Forfeited Account
- Profit and Loss Account

(3) Bonus Shares can be issued out of _____

- General Reserve only
- Dividend Equalisation Reserves only
- Investment Allowance Reserve only
- All of the above three

(4) On amalgamation of companies, Provident Fund Account in Balance Sheet of the Vendor Company is transferred to _____

- Realisation Account
- Equity Share holders Account
- Purchasing Company's Account
- Preference Share holders Account

(5) Profit or loss on sale of Sinking Fund Investment is transferred to _____

- Profit and Loss Account
- Sinking Fund Account
- General Reserves Account
- Security Premium Account

(6) For Computing pre-incorporation profits, fixed expenses are _____

- treated as pre-incorporation expenses
- treated as post-incorporation expenses
- allocated in time ratio
- allocated in sales ratio

V-A4-Ex-1-12-B-4

Con. 387-BM-1062-12.

4

(b) Tabassum Ltd. issued and allotted 5000 equity shares of ₹ 100/- each at a premium of ₹ 10/- per share, payable as follows :—

- On application : ₹ 40/-
- On Allotment : ₹ 40/- (including premium)
- On First and Final Call : ₹ 30/-

All amounts were duly received. However, Miss Maleka to whom 100 shares were allotted in full, did not pay the allotment money. As a result, her shares were forfeited immediately after making the calls.

Pass necessary Journal entries to record the above transactions in the books of Tabassum Ltd.

4. (a) Choose the most appropriate answer from the following and rewrite the complete statement :—

(1) 'Interest accrued but not due' on debenture Account is shown in the Balance Sheet of a company under _____

- Share Capital
- Secured Loans
- Unsecured Loans
- Current Liabilities and provisions

(2) Dividend paid prior to Redemption of Preference shares affects _____

- Security Premium Account
- Capital Redemption Reserve Account
- Share Forfeited Account
- Profit and Loss Account

(3) Bonus Shares can be issued out of _____

- General Reserve only
- Dividend Equalisation Reserves only
- Investment Allowance Reserve only
- All of the above three

(4) On amalgamation of companies, Provident Fund Account in Balance Sheet of the Vendor Company is transferred to _____

- Realisation Account
- Equity Share holders Account
- Purchasing Company's Account
- Preference Share holders Account

(5) Profit or loss on sale of Sinking Fund Investment is transferred to _____

- Profit and Loss Account
- Sinking Fund Account
- General Reserves Account
- Security Premium Account

(6) For Computing pre-incorporation profits, fixed expenses are _____

- treated as pre-incorporation expenses
- treated as post-incorporation expenses
- allocated in time ratio
- allocated in sales ratio

- (7) In Internal reconstruction of Companies—
—no company is liquidated
—only one company is liquidated
—one or more companies are liquidated
—two or more companies are liquidated
- (8) Preliminary expenses not written off should be shown—
—on the debit side of Profit and Loss Account
—on the credit side of Profit and Loss Account
—Under Miscellaneous Expenditure on the asset side of Balance Sheet
—As a footnote to the Balance Sheet

- (b) Rewrite the statement given in **Group A** with the corresponding most appropriate statement from **Group B** :— 7

Group A	Group B
• Premium on Redemption of Preference Shares	—Used for creation of Capital Redemption Reserve
• General Reserves	—Disclosed under miscellaneous Expenditure
• Revaluation Reserves	—Debited to Realisation Account
• Amalgamation Adjustment Account	—Adjusted out of security Premium account
• Dissolution expenses paid by Vendor Company	—Debited to Goodwill Account
• Amalgamation of Companies	—AS 11
• Foreign Currency Transactions.	—Is not a divisible profit
	—AS 14

OR

4. (a) Fill in the blanks and rewrite the complete statement. 7

- (1) In the Balance Sheet of a Company, Calls in arrears is _____.
[added to share capital/deducted from share capital/shown as current liability]
- (2) For computing pre-incorporation profits, share transfer fees received is treated as _____.
[Pre-incorporation Income/Post Incorporation Income]
- (3) Amalgamation Adjustment Account is opened in the books of the transferee Company to Incorporate _____.
[Assets of the transferor Company/Statutory Reserves of the transferor Company/Loans of the Transferor Company]
- (4) Premium on redemption of debentures appears on _____ side of the Balance Sheet till the date of redemption.
[Asset/Liability]
- (5) A new Company cannot issue shares at _____.
[Premium/discount/par]
- (6) The balance in Sinking Fund Account is transferred to _____ Account after redemption of debentures.
[General Reserves/Capital redemption reserves/Sinking Fund Investment]
- (7) In the Balance Sheet of a limited company, unclaimed dividend appears under the head _____.
[Current Liabilities and provisions/Miscellaneous Expenditure/Unsecured Loans]

[TURN OVER

- (b) State giving reasons whether the following statements are True or False :-
- (1) Bonus Issues of shares results in decrease in Reserves and Surplus.
  - (2) Disputed liability is shown as contingent liability in the final accounts of a company.
  - (3) Loose tools are shown under Fixed Assets in the Balance Sheet of a Company.
  - (4) Balance in Foreign Exchange Fluctuation Account is transferred to Capital Reserves Account.

(मराठी रूपांतर)

(सुधारित अभ्यासक्रम)--[नविन आकृतीबंध/नमुना]

(२ तास)

(एकूण गुण : ६०)

(ज्या नियमित विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक वर्ष-२०११-१२ मध्ये कॉलेजमध्ये प्रवेश घेतला अशा विद्यार्थ्यांसाठी)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवा.
 (२) उजवीकडील आकडे गुण दर्शवितात.
 (३) तुम्ही केलेली टाचणे उत्तराचा भाग असेल.
 (४) इंग्रजी भाषेतील मुळ प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. ३१ मार्च, २०११ रोजीचे जय लि. व विजय लि.चे ताळेबंद पुढील प्रमाणे आहेत.

देणी	जय लि. ₹	विजय लि. ₹	मालमत्ता	जय लि. ₹	विजय लि. ₹
प्रत्येकी ₹ १०चे पूर्णदत्त भाग	५,५०,०००	३,००,०००	जमीन व इमारत	२,५०,०००	३,५०,०००
सामान्य गंगाजळी	४०,०००	६०,०००	फर्निचर व फिटिंग्ज	१,२०,०००	८०,०००
नफा-तोटा खाते	५५,०००	७५,०००	गुंतवणुके	२५,०००	
निर्यात नफा गंगाजळी	९०,०००	६०,०००	किरकोळ येणी	१,२५,०००	१,१०,०००
लाभशा समानीकरण गंगाजळी	७५,०००	८५,०००	रोख बँक शिष्टक	३,३५,०००	९०,०००
विविध देणी	१,१०,०००	९०,०००	मालसाठा	६५,०००	४०,०००
	९,२०,०००	६,७०,०००		९,२०,०००	६,७०,०००

वरील तारखेला जय लि. ने विजय लि.चा व्यवसाय पुढील अटी व शर्तीवर विकत घेतला--

(१) पुढील मालमत्ता सोडून इतर सर्व मालमत्ता व देणी पुस्तकी मूल्यास घेण्यात आल्या.

जमीन व इमारत ₹ ६,००,०००

फर्निचर व फिटिंग्ज ₹ ५०,०००

(२) वैधानिक गंगाजळी पुढील ३ वर्षे हिशोबात दाखविणे आवश्यक आहे.

(३) जय लि. च्या किरकोळ येणी ह्यात असलेले ₹ ३,००० हे विजय लि. कडून येणे आहेत.

(४) विजय लि.च्या समभागधारकांना, जय लि.चे प्रत्येकी १० ₹चे ६०,००० समभाग १५ ₹ इतक्या किंमतीला खरेदी मोबदला म्हणून देण्यात आले व उर्वरित ₹ ३,००,००० खरेदी मोबदला, रोखीने देण्यात आला.

(५) विजय लि.च्या मालसाठातील ₹ ५,००० विक्री किमतीचा मालसाठा हा जय लि.ने (खरेदी किमतीवर २५% नफा दराने) विजय लि.ला विकलेला आहे.

वरील माहितीवरून आपण--

(अ) खरेदी मोबदला काढा.

(ब) जय लि.चा विलिनीकरणानंतरचा ताळेबंद तयार करा.

किंवा

V-A4-Ex-1-12-B-7

Con. 387-BM-1062-12.

7

१. ३१ मार्च, २०११ रोजीचा प्रभाकरराव लि.चा ताळेबंद पुढीलप्रमाणे आहे :-

१५

३१ मार्च, २०११ रोजीचा ताळेबंद

देशी	₹	मालमत्ता	₹
८% विमोचित पूर्वाधिकार भागभांडवल (प्रत्येकी १०₹ प्रमाणे पूर्णदत्त)	१३,५०,०००	स्वाची मालमत्ता (निव्वळ)	२५,००,०००
सामान्य भाग भांडवल (प्रत्येकी १० ₹ प्रमाणे पूर्णदत्त)	१३,५०,०००	गुंतवणूक	४,०५,०००
भाग आंधार	४०,५००	बँकतील मिलाक	३,००,०००
नफा-तोटा खात	१३,५०,०००	इतर चालू मालमत्ता	१०,५०,०००
संचालकांचे कर्ज	५०,०००	विविध खर्च	२०,०००
विविध धनका	१,३४,५००		
	४२,७५,०००		४२,७५,०००

कंपनीने पूर्वाधिकार भागांच्या १०% अधिमूल्याने विमोचन करण्याचा पर्याय स्वीकारला. त्यासाठी कंपनीने प्रत्येकी १० ₹ चा १० ₹ अधिमूल्याने ६७५०० हक्क भागांची विक्री करण्याचे ठरविले. सर्व हक्कभागांची विक्री झाली असून त्यावरील सर्व रोख मिळाली. गुंतवणुकीची विक्री ५,१३,००० ₹ ला करण्यात आली.

६७५ पूर्वाधिकार भाग सोडून इतर भागांवरील भागधारकांचे पैसे देण्यात आले.

कंपनीच्या रोजकीर्दीमध्ये वरील व्यवहारांच्या नोंदी करा. आणि विमोचनानंतरचा ताळेबंद तयार करा.

२. ३२ मार्च, २०११ रोजीचे विराट लि.चा ताळेबंद पुढीलप्रमाणे आहेत.

१५

देशी	₹	मालमत्ता	₹
प्रत्येकी ₹ १०चे पूर्णदत्त समभाग	१०,००,०००	नावलौकिक	४,००,०००
प्रत्येकी ₹ १०चे पूर्णदत्त १५% अग्रहक भाग	५,००,०००	जमीन	३,००,०००
१५% कर्जरोखे	४,००,०००	संयंत्र व यंत्रसामग्री	१,८०,०००
कर्जरोखावरील देय व्याज	६०,०००	फर्निचर व फिटिंग्ज	२,००,०००
विनातारण कर्ज	१,००,०००	मालसाठा	१०,०००
बँक ओव्हरड्राफ्ट	४०,०००	किरकोळ देणी	५३,०००
किरकोळ देणी	७५,०००	नफातोटा खाते	१,७७,०००
संचालकांना देणे	२५,०००		
	२२,००,०००		२२,००,०००

कंपनीच्या भागधारक व धनको ह्यांनी स्वीकारलेल्या व न्यायालयाने मान्यता दिलेल्या कंपनीच्या अंतर्गत पुनर्रचनेची वैशिष्ट्ये पुढीलप्रमाणे आहेत--

- (१) अमूर्त व आभासी मालमत्ता पूर्णपणे खाते वाद करणे.
- (२) जमीनीची किंमत ५००%ने वाढवून घेणे.
- (३) एक विनानोंदित मालमत्ता ₹ १०,०००ची, ₹ ६०,००० इतक्या किमतीस विकली.
- (४) समभागाचे मूल्य प्रत्येकी ₹ ४ने, पूर्णदत्त कमी करावयाचे आहे.
- (५) १५% अग्रहकभागाचे मूल्य ₹ ४ पूर्णदत्त पर्यंत कमी करावयाचे आहे.
- (६) कर्जरोखेधारकांनी कर्जरोखावरील देय असलेले व्याज ५०%ने माफ केले आहे.
- (७) किरकोळ देय असलेली ३०% देणी, ३०% पर्यंत कमी करण्यात आली आहेत.
- (८) संचालकांनी त्यांना देय असलेली देणी ९०% पर्यंत माफ करण्यात आलेली आहेत.
- (९) मालसाठा व किरकोळ देणी अनुक्रमे २०% व १०%ने कमी करण्यात आलेली आहेत.
- (१०) संयंत्र व यंत्रसामग्री ७०% पर्यंत कमी करण्यात आलेली आहे.
- (११) फर्निचर व फिटिंग्ज ७०% ने कमी करण्यात आलेली आहे.
- (१२) ४०% विनातारण कर्ज, ६०%ने कमी केलेले आहे.

ही योजना कार्यान्वित झाली आहे असे समजून कंपनीच्या पुस्तकात भांडवल कपात खाते तयार करा.

किंवा

[TURN OVER

२. (अ) १ एप्रिल, २०१० रोजी श्री. आदित्य ह्यांच्याकडे, 'टी' लि.चे प्रत्येकी १० रूचे ५०,००० रू दर्शनी मूल्यास समभाग आहेत. सदर समभाग त्यांना प्रत्येकी १२ प्रमाणे खरेदी केले आहेत.
- १ जून, २०१० रोजी श्री. आदित्य ह्यांनी १०,००० दर्शनी मूल्याचे, समभाग १६ प्रतिसमभाग अधिमूल्य देऊन खरेदी केले
- १ जुलै, २०१० रोजी 'टी' लि.च्या संचालक मंडळाने घेतलेल्या निर्णयाप्रमाणे तीन समभागास, एक अधिलाभां भाग ह्याप्रमाणे, अधिलाभां भागांचे वाटप केले.
- १ जानेवारी, २०११ रोजी श्री. आदित्य ह्यांनी 'टी' लि.चे प्रत्येकी १० रूचे ५००० अधिकार भाग प्रत्येकी १५ प्रमाणे खरेदी केले.
- ३१ जानेवारी, २०११ रोजी श्री. आदित्य ह्यांनी 'टी' लि.चे प्रत्येकी १० रूचे २०,००० समभाग प्रत्येकी ३० रू दराने विकले वरील माहितीवरून ३१ मार्च, २०११ रोजी संपणान्या वर्षाकरिता श्री. आदित्य ह्यांच्या पुस्तकात 'टी' लि.च्या समभागांमधील गुंतवणूक खाते तयार करा.
- (ब) ३१ ऑक्टोबर, २०१० रोजी मेसर्स रमण इन्डस्ट्रिज लि.ने ६०,००० US \$ किंमतीच्या वस्तू यु.एस.ए.च्या मेस डब्ल्यूएमएस कंपनीला निर्यात केल्या. मेसर्स डब्ल्यूएमएस कंपनीने पुढीलप्रमाणे हप्ते भरले.

दिनांक	हप्ते (US \$)	प्रती US \$ विनिमय दर [रू]
०१/१२/२०१०	१६०००	४४.००
०१/०२/२०११	१२०००	४६.००
१०/०३/२०११	१२०००	४२.००
१७/०४/२०११	१००००	४६.००
१९/०५/२०११	८०००	४७.००

अतिरिक्त माहिती :

- (१) ३१ ऑक्टोबर, २०१० रोजीचा प्रति US \$ विनिमय दर ४५.०० रू आणि ३१ मार्च, २०११ रोजीचा विनिमय दर ४४.०० रू होता.
- (२) दरवर्षी ३१ मार्च रोजी वार्षिक खाती तयार केली जातात.
- (३) AS 11चा वापर करा.
- ३१ मार्च, २०११ रोजी संपणान्या वर्षाकरिता मेसर्स रमण इन्डस्ट्रिज लि. च्या पुस्तकात मेसर्स डब्ल्यूएमएस कंपनीचे खाते तयार करा.

३. ३१ मार्च, २०११ रोजीचे एकी लि.चे तेरीजपत्रक पुढीलप्रमाणे आहे.

३१ मार्च, २०११ रोजीचे तेरीजपत्रक

नांचे शिल्लक	रू	जमा शिल्लक	रू
मालसाटा (परिव्यव मूल्य)	५,००,०००	भागभाडवल (प्रत्येकी १०० रूचे समभाग)	२०,००,०००
स्थायी मालमत्ता (निव्वळ मूल्य)	१२,३५,०००	सामान्य गंगाजळी	७०,०००
विविध ऋणको (चांगले आणि असुरक्षित)	४,००,०००	राज्य वित्तमंडळाकून कर्ज	३,००,०००
कर्मचाऱ्यांना अग्रिम	८५,४००	करासाठी तरतूद	११,०००
रोख	६०,०००	चालू वर्षाचा निव्वळ नफा	२,७०,०००
बँकेतील शिल्लक	४,९४,०००	नफातोटा नियोजन खाते (सुरुवातीची शिल्लक)	१,००,०००
प्राथमिक खर्च	२६,६००	असुरक्षित कर्ज	५०,०००
आगाऊ कर	१२,०००	विविध घनको	१,४०,०००
प्राप्य हुंड्या	५८,०००	दावा न केलेला लाभांश	५,०००
गुंतवणूक (परिव्यव मूल्य)	७५,०००		
	२९,४६,०००		२९,४६,०००

अतिरिक्त माहिती :

- (१) सामान्य गंगाजळीला ५०,००० ₹ वर्ग करा.
- (२) संचालकांनी ६% लाभांश जाहीर केला.
- (३) ऋणकोमध्मे सहा महिन्यांपेक्षा जास्त देय असलेल्या ५२,००० ₹चा समावेश आहे.
- (४) विविध धनकोमध्मे वस्तुंच्या धनकोच्या १,०५,००० ₹चा समावेश असून उर्वरित रकम खर्चासाठीचे आहे.
- (५) राज्य वित्तमंडळाकडून घेतलेले कर्ज मालसाठ्यांवर सुरक्षित आहे.
- (६) गुंतवणूकीचे बाजार मूल्य ७८,००० ₹ असून दर्शनी मूल्य ६०,००० ₹ आहे.
- (७) मागील वर्षाचे आकडे आणि कार्पोरेट लाभांश कर विचारात घेऊ नका.

वरील अतिरिक्त माहिती विचारात घेऊन ३१ मार्च, २०११ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा नफातोटा नियोजन खाते आणि त्याच तारखेचा कंपनी कायदा १९५६च्या परिशिष्ट ६ नुसार उभ्या किंवा आडव्या रकान्यातील तालेबंद तयार करा.

किंवा

३. (अ) १ एप्रिल, २०१० पासून मेसर्स अंकुश ब्रदर्स ह्या भागीदारी संस्थेचा व्यवसाय खरेदी करण्यासाठी १ ऑगस्ट, २०१० रोजी वसंत लि.ची स्थापना करण्यात आली. कंपनीला १ ऑक्टोबर, २०१० रोजी व्यवसाय सुरु करण्याचे प्रमाणपत्र मिळाले. ३१ मार्च, २०११ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा नफातोटा खाते पुढीलप्रमाणे आहे :--

३१ मार्च, २०११ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे नफातोटा खाते

खर्च	₹	उत्पन्न	₹
कार्यालयीन व प्रशासकीय खर्च	७१,४००	ढोयळ नफा	१,६०,०००
भागीदारांचा पगार	१६,१००	भाग हस्तांतरण शुल्क	२,०००
विक्री व वितरण खर्च	२४,८००		
संचालक शुल्क	२,०००		
कर्जरोख्यावरील व्याज	३,२००		
भागीदारांच्या भांडवलावरील व्याज	३,६००		
बँक आकार	१००		
प्राथमिक खर्च	२,०००		
निव्वळ नफा	३८,०००		
	१,६२,०००		१,६२,०००

अतिरिक्त माहिती :

विक्री व्यवसाय प्रमाणपत्र मिळेपर्यंत एकूण वार्षिक विक्री समप्रमाणात विभागलेली असून उर्वरित कालावधीत सरासरी मासिक विक्रीमध्ये दोन तृतीयांश इतकी वाढ झाली आहे.

३१ मार्च, २०११ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा नोंदणीपूर्व आणि नोंदणीनंतरचा नफा किंवा तोटा दर्शविणारे रकान्यातील नफातोटा पत्रक तयार करा.

- (ब) तबस्सुम कंपनी मर्यादितने प्रत्येकी १०० ₹ चे ५००० समभाग प्रत्येकी १० ₹ अधिमूल्याप्रमाणे विक्रीस काढून त्यांचे वाटप केले. देय रकमा खालीलप्रमाणे :--

- अर्जासोबत ₹ ४०
- वाटपासोबत ₹ ४० (अधिमूल्यासह)
- पहिल्या व अंतिम हप्त्यासोबत ₹ ३०

मलिका या व्यक्तिकडे १०० समभाग होते. त्या व्यक्तीने आपल्या समभागावरील वाटपासोबत देय असलेली रकम दिली नाही. इतर सर्व रकमा मिळाल्या. अंतिम हप्त्याच्या सर्व रकमा आल्यानंतर सर्वात शेवटी मलिकाचे समभाग जप्त करण्यात आले. तबस्सुम कंपनीच्या पुस्तकांमध्ये वरील सर्व व्यवहाराच्या नोंदी करा.

[TURN OVER

४. (अ) पुढील दिलेल्या उत्तरांमधून सुयोग्य उत्तराची निवड करून वाक्य पुन्हा लिहा :--

(१) 'कर्जरोख्यांवरील शकित पण देय नसलेले व्याज' कंपनीच्या ताळेबंदात ह्या शीर्षकाखाली दर्शवितात.

- भाग भांडवल
- सुरक्षित कर्ज
- असुरक्षित कर्ज
- चालू देणी आणि तरतूद

(२) पूर्वाधिकार भागांच्याविमोचनापूर्वी दिलेल्या लाभांशाचा प्रभाव पडतो--

- भाग अधिभार खाते
- भांडवल विमोचन गंगाजळी खाते
- भाग जमी खाते
- नफातोटा खाते

(३) अधिलाभांश भाग मधून दिले जातात.

- फक्त सामान्य गंगाजळी
- फक्त लाभांश समकारी गंगाजळी
- फक्त गुंतवणूक भत्ता गंगाजळी
- वरील तीन्हीमधून

(४) विलीनीकरणाचे वेळी विक्रेता कंपनीच्या ताळेबंदातील भविष्य निर्वाह निधी खाते वर्ग करण्यात येते.

- रोखीकरण खाते
- समभागधारक खाते
- खरेदी करणाऱ्या कंपनीचे खाते
- पूर्वाधिकार भागधारक खाते

(५) निक्षेप निधी गुंतवणुकीच्या विक्रीवरील नफा ह्या खात्याला वर्ग करतात--

- नफातोटा खाते
- निक्षेप निधी खाते
- सामान्य गंगाजळी खाते
- भाग अधिभार खाते

(६) नोंदणीपूर्व नफा काढण्यासाठी स्थिर खर्च समजले जातात.

- नोंदणीपूर्व खर्च
- नोंदणीनंतरचा खर्च
- कालावधी प्रमाणात वाटतात
- विक्री प्रमाणात वाटतात

(७) कंपनीच्या अंतर्गत पुनर्रचनेमध्ये--

- कोणतीच कंपनी विसर्जित होत नाही
- फक्त एक कंपनी विसर्जित होते
- एक किंवा दोन कंपन्या विसर्जित होतात
- दोन किंवा अधिक कंपन्या विसर्जित होतात

(८) खातेबाद न केलेले प्राथमिक खर्च दाखवितात--

- नफातोटा खात्यामध्ये नावे बाजूला
- नफातोटा खात्यामध्ये जमा बाजूला
- ताळेबंदामध्ये मालमत्ता बाजूला विविध खर्च ह्या शीर्षकाखाली
- ताळेबंदाची तळटीप म्हणून

(ब) 'अ' रकान्यात दिलेल्या वाक्याचा 'ब' रकान्यातील वाक्याशी सुयोग्य संबंध जुळवून वाक्ये पुन्हा लिहा.

अ गट

ब गट

--पुर्वाधिकार भागांच्या विमोचनावरील अधिभार	--भांडवल विमोचन गंगाजळी तयार करण्यासाठी वापरतात
--सामान्य गंगाजळी	--'विविध खर्च' ह्या शीर्षकाखाली दर्शवितात
--पुनर्मूल्यांकन गंगाजळी	--रोखीकरण खाते नावे करतात
--विलीनीकरण समायोजन खाते	--वितरण योग्य नफ्यामध्ये वर्ग करतात
--विक्रेता कंपनीने दिलेली विसर्जन खर्च	--नावलौकिक खाते नावे करतात
--कंपन्यांचे विलीनीकरण	--AS 11
--विदेशी चलन व्यवहार	--वितरण योग्य नफा नाही
	--AS 14

किंवा

४. (अ) रिकाम्या जागा भरून वाक्य पुन्हा लिहा :--

- (१) कंपनीच्या ताळेबंदामध्ये मागणीची शकित बाकी ..... करतात.
(भागभांडवलामध्ये मिळवितात/भागभांडवलातून वजा करतात/चालू देणी म्हणून दाखवितात)
- (२) नोंदणीपूर्व नफा काढताना मिळालेले भाग हस्तांतरण ..... म्हणून दाखवितात.
(नोंदणीपूर्व उत्पन्न/नोंदणी नंतरचे उत्पन्न)
- (३) हस्तांतरित कंपनीच्या पुस्तकात विलीनीकरण समायोजन खाते ..... म्हणून नोंदविले जाते.
(हस्तांतरण करणाऱ्या कंपनीची मालमत्ता/हस्तांतरण करणाऱ्या कंपनीची वैधानिक गंगाजळी/हस्तांतरण करणाऱ्या कंपनीचे कर्ज)
- (४) कर्जिऱ्यांच्या विमोचनावरील अधिभार ताळेबंदाच्या ..... बाजूला विमोचनाच्या तारखेपर्यंत दाखवितात.
(मालमत्ता/देणी)
- (५) नवीन कंपनी भागांची विक्री ..... मूल्याला करू शकत नाही.
(अधिभार/सूट/सममूल्य)
- (६) कर्जिऱ्यांच्या विमोचनानंतर निक्षेप निधी खात्यामधील शिल्लक ..... खात्याला वर्ग करतात.
(सामान्य गंगाजळी/भांडवल विमोचन गंगाजळी/निक्षेप निधी गुंतवणूक)
- (७) मर्यादित कंपनीच्या ताळेबंदात दावा न केलेला लाभांश ..... ह्या शीर्षकाखाली दर्शवितात.
(चालू देणी आणि तरतूद/विविध खर्च/असुरक्षित कर्ज)

(ब) पुढील वाक्ये कारणे देऊन सत्य किंवा असत्य आहेत ते स्पष्ट करा :--

- (१) अधिलाभांश भागांच्या विक्रीमुळे 'गंगाजळी आणि आधिक्य' मध्ये घट होते.
- (२) कंपनीची वार्षिक खाती तयार करतेवेळी वादग्रस्त देणी संभाव्य देणी म्हणून दर्शवितात.
- (३) कंपनीच्या ताळेबंदामध्ये सुटे भाग 'स्थायी मालमत्ता' ह्या शीर्षकाखाली दर्शविले जातात.
- (४) विदेशी विनिमय चढउतार खात्यातील शिल्लक भांडवली गंगाजळी खात्याला वर्ग करतात.

[TURN OVER